

**Az alapvető jogok biztosának
Jelentése
az AJB-5977/2013. számú ügyben**

Előadó: dr. Györffy Zsuzsanna

A vizsgálat megindítása

A panaszos apa gyámhatósági eljárásokat sérelmezve kérte a segítségemet. A panaszos és felesége két közös gyermekét a bíróság – ideiglenes intézkedéssel – az édesanyjuknál helyezte el, az apai kapcsolattartást is szabályozta. A bírósági eljárás jelentésem írásba foglalásakor még folyamatban volt. A beadvány hivatalomnál való iktatásakor (2013. augusztus 21.) a panaszos gyermekeinek védelembe vétele tárgyában eljárás volt folyamatban. Az ügyben 2013. január 1-jétől a Pest Megyei Kormányhivatal Szigetszentmiklósi Járási Hivatalának Járási Gyámhivatala Dunaharaszti Kirendeltsége (a továbbiakban: gyámhivatal) jár el. Az ügyben a panasz hivatalomhoz való benyújtásáig érdemi döntés nem történt. A beadvány tartalmazta azt is, hogy a panaszos 2012. június 27-én kapcsolattartás végrehajtása tárgyában is eljárást kezdeményezett. Kérelmét a hatóság elutasította, fellebbezése alapján a Pest Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala (a továbbiakban: szociális és gyámhivatal) az első fokú hatóságot új eljárásra utasította, döntés azonban ebben az ügyben sem született.

A panasz alapján felmerült Magyarország Alaptörvényében nevesített jogállamiság elvéből levezethető jogbiztonság követelménye, a tisztességes eljáráshoz való jog, valamint a gyermek védelemhez és gondoskodáshoz fűződő joga sérelmének gyanúja, az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.) 20. § (1) bekezdése alapján vizsgálatot indítottam. Vizsgálatom során tájékoztatást és a vonatkozó dokumentumok másolatának megküldését kértem a gyámhivatal vezetőjétől.

Az érintett alapvető jogok

- A jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelménye. *„Magyarország független, demokratikus jogállam.”* (Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés)
- A tisztességes eljáráshoz való jog *„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék.”* (Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés)
- A gyermek védelemhez és gondoskodáshoz való joga: *„Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.”* (Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdés)

Az alkalmazott jogszabályok

- 1997. évi XXXI. törvény, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (Gyvt.)
- 2004. évi CXL. törvény, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól (Ket.)
- 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet, a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről (Gyszr.)

A megállapított tényállás

1) A védelembe vételi eljárás

A panaszos gyermekeit az eljárásra akkor illetékes taksonyi gyámhatóság 2010 szeptemberében védelembe vette. A gyámhatóság a védelembe vételt 2011 nyarán megszüntette. A döntést a másodfokon eljáró szociális és gyámhivatal helybenhagyta. A panaszos a jogerős határozat bírósági felülvizsgálatát kérte, a per jelentésem írásba foglalásáig nem zárult le.

A panaszos időközben ismételten kérte gyermekei védelembe vételét. A kérelmet a taksonyi gyámhatóság elutasította. Az apa fellebbezésére a szociális és gyámhivatal, a XVI-C-002/1472-26/2012. számú, 2012. augusztus 24-én kelt végzésével a gyámhatóságot új eljárásra kötelezte. A felettes hatóság az eljárás lefolytatására Ráckeve Város Önkormányzata Polgármesteri Hivatala jegyzőjét (a továbbiakban: gyámhatóság) jelölte ki.

A gyámhatóság megkereste a gyermekjóléti szolgálatot, a gyermekek háziorvosát, óvodáját, a védőnőt. A szülők csatolták a folyamatban lévő bírósági, rendőrségi eljárások dokumentumait.

A panaszos jogi képviselője 2012. november 5-én arról tájékoztatta a gyámhatóságot, hogy a gyermekek védelembe vételét megszüntető határozat ellen folyamatban lévő közigazgatási perben a bíróság igazságügyi pszichológus szakértő bevonását rendelte el, a vizsgálat azonban még nem történt meg. A védelembe vételi eljárás 2013. január 1-jétől a gyámhivatalok feladatkörébe tartozik. A védelembe vétel tárgyában indított eljárás iratait a jogelőd hatóság 2013. január 22-én áttette a Szigetszentmiklósi Járási Gyámhivatalhoz.

Az anya az eljárás során a gyámhivatalnak megküldte a közigazgatási perben készült igazságügyi pszichológiai véleményt és az idősebb – daganatos betegségben szenvedő – gyermek kórházi kezelőorvosának gyermek-elhelyezési perben tett tanúvallomását. A rendelkezésemre álló iratok között megtalálhatóak a panaszos által tett feljelentésekről, valamint azok következményeiről szóló rendőrségi dokumentumok.

A gyámhivatal az óvodától pedagógiai véleményt kért, megkereste a rendőrséget és az idősebb gyermeket kezelő klinikát. A hatóság az ügyben 2013. április 15-én, a szülők és jogi képviselőik, valamint a gyermekjóléti szolgálat családgondozója részvételével tárgyalást tartott. A tárgyalás után a gyámhivatal megkereste a kisebbik gyermeket kezelő kórházat.

2013 májusában a panaszos egy hangfelvételt juttatott el a gyámhivatalhoz. Ezt követően az édesanya jogi képviselője csatolta a gyermekek egészségügyi ellátására vonatkozó tájékoztatót, majd a Szigetszentmiklósi Rendőrkapitányság – a panaszos feljelentése alapján az anya ellen elrendelt – nyomozás megszüntető határozatát.

A panaszos 2013. augusztus 16-án érkezett panasz alapján a Pest Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala a PEC-001/859/2013. számú, 2013. szeptember 6-án kelt végzésével megállapította, hogy az első fokú hatóság a védelembe vételi eljárást nem folytatta le, ezért 30 napon belüli döntéshozatalra hívta fel.

A gyámhivatal a PE-15/GYAM/00088-70/2013. számú, 2013. október 21-én kelt határozatával a panaszos gyermekei védelembe vételére vonatkozó kérelmét elutasította.

2) A kapcsolattartás végrehajtása tekintetében folytatott eljárás

A szociális és gyámhivatal a XIV-C-001/2932-2/2012. számú, 2012. november 12-én kelt végzésével az akkor eljárásra illetékes Dunaharaszti Városi Gyámhivatalt új eljárás lefolytatására utasította. A hatóság az új eljárást 2012. december 11-én indította meg. Ugyanezen a napon a panaszost a kapcsolattartást szabályozó bírói ítélet csatolására kérte. Illetékesség változás miatt az iratokat 2013. január 2-án átadta a szigetszentmiklósi járási gyámhivatalnak.

A gyámhivatal az ügyben 2013. február 27-én, a szülők és az anya jogi képviselője részvételével tárgyalást tartott. Az ott elhangzottak szerint a panaszos idősebb gyermeke a kapcsolattartás kezdőnapján 9.00 órakor nem akart elmenni az édesapjával. Édesanyja az esti órákban elvitte a gyermeket az apához.

Az édesanya tárgyaláson felajánlott kapcsolattartási idő pótlását az apa elfogadta. Álláspontja szerint azonban az anya ellene neveli a gyermekeket, ezért kérte, hogy a hatóság a gondozó szülőt figyelmeztesse a kapcsolattartásra vonatkozó szabályok betartására. Az ügyintéző által felajánlott mediáció lehetőségével egyik fél sem kívánt élni.

Az anya és jogi képviselője kérésére a gyámhivatal 2013. február 28-án a gyermekjóléti szolgálattól bekérte az elmaradt kapcsolattartási nappal összefüggő iratokat. A hatóság az apát ugyanezen a napon felhívta jogi képviselője meghatalmazásának, valamint a kapcsolattartásról szóló bírói döntések csatolására. Ezen iratokat 2013. március 28-án érkezett a gyámhivatal. A panaszos 2013. március 6-án kelt levelében arra kérte a hatóságot, hogy a tárgyalásról készült jegyzőkönyvet egészítse, illetve javítsa ki. A panaszos a tárgyalást követően benyújtott indítványaira, valamint tanúmeghallgatási javaslatára tekintettel a gyámhivatal 2013. április 22-én ismét tárgyalást tartott. A panaszos kérte a tárgyaláson elhangzottak hangrögzítését és szó szerinti jegyzőkönyvezését. A közel másfél óra időtartamú hangfelvétel alapján készült jegyzőkönyv 33 oldal terjedelmű.

A panaszos kezdeményezésére a szociális és gyámhivatal megvizsgálta a gyámhivatal eljárását és a PEC-001/859-2013. számú, 2013. szeptember 6-án kelt végzésével 30 napon belüli döntéshozatalra hívta fel az első fokon eljáró hatóságot.

A gyámhivatal a PE-15/GYAM/00087-41/2013. számú, 2013. október 25-én kelt végzésével a panaszos végrehajtási kérelmét elutasította.

A rendelkezésemre bocsátott iratok tartalmazzák az anya gyermekek egészségi állapotával, gyógyszerelésével kapcsolatos – a panaszosnak elektronikus úton megküldött és a gyermekjóléti szolgálatnak is továbbított – elektronikus leveleit. A dokumentumok között fellelhetőek az anya gyermekjóléti szolgálatnak írt tájékoztató levelei (a gyermekek „átadás-átvételével” összefüggő problémák, az apai kapcsolattartás eseménye), valamint az apa által készített hangfelvételek leírt változatai is.

A vizsgálat megállapításai

I. A hatásköröm tekintetében

Feladat- és hatáskörömet, valamint az ennek ellátásához szükséges vizsgálati jogosultságaimat az Ajbt. határozza meg, amelynek 18. § (1) bekezdése szerint az alapvető jogok biztosához bárki fordulhat, ha megítélése szerint közigazgatási szerv, helyi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat, kötelező tagság alapján működő köztisztviselő, a Magyar Honvédség, rendvédelmi szerv, közigazgatási jogkörben eljáró egyéb szerv e jogkörben, nyomozó hatóság vagy az ügyészség nyomozást végző szerve, közjegyző, törvényszéki végrehajtó, önálló bírósági végrehajtó vagy közszolgáltatást végző szerv (a továbbiakban együtt: hatóság) tevékenysége vagy mulasztása a beadványt tevő személy alapvető jogát sérti vagy annak közvetlen veszélyével jár (a továbbiakban együtt: visszásság), feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát – már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az Ajbt. 1. § (2) bekezdésének a) pontja kimondja, hogy az alapvető jogok biztosja – különösen hivatalból indított eljárások lefolytatásával – megkülönböztetett figyelmet fordít a gyermekek jogainak védelmére.

A Gyvt. 16. § (1) bekezdése szerint a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket a helyi önkormányzat képviselő-testülete, illetve a gyámhatóság gyakorolja.

A hivatkozott jogszabályok alapján az ügyben eljáró hatóságokra kiterjed vizsgálati hatásköröm.

II. A vizsgált alapjogok tekintetében

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése alapján *Magyarország független, demokratikus jogállam.* Az Alkotmánybíróság több határozatában rámutatott, hogy a jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. Az Alkotmánybíróság szerint a jogbiztonság az állam kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára.

A jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is. [Vö. 9/1992. (I. 30.) AB határozat]

Az Alaptörvény XXIV. cikke kinyilvánítja a *tisztességes eljárás*hoz való jogot. Az Alkotmánybíróság döntéseiben felhívta a figyelmet arra, hogy a jogállamiságnak számos összetevője van. Irányadó alkotmánybírói tézis, hogy a jogállamiság elvéből folyó egyik legfontosabb alapkövetelmény a közhatalom, a közigazgatás törvény alá rendeltsége: a közhatalommal rendelkező szervek a jog által megállapított működési rendben, a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki tevékenységüket. A közigazgatás törvényessége akkor valósul meg, ha jogilag szabályozott eljárási keretek között működik, a jogkorlátozásra adott felhatalmazást pedig törvényi szinten pontosan kell meghatározni. Nem hagyható figyelmen kívül továbbá, hogy a kiszámíthatóság – beleértve az egységes jogalkalmazást – és az eljárási garanciák biztosítása szorosan összekapcsolódik az egyes alanyi alapjogok, szabadságjogok védelmével, mintegy kölcsönösen feltételezik egymást. Az ügyfél közigazgatási határozathozatalra vonatkozó joga nem tehető függővé attól, hogy a közigazgatási szerv milyen időpontban hajlandó dönteni a hatáskörébe utalt ügyben. A közigazgatásnak ugyanis alkotmányos kötelessége, hogy a hatáskörébe utalt ügyben, az erre megszabott idő alatt érdemi döntést hozzon. A közigazgatási eljárás nem nélkülözheti a kötelező ügyintézési határidőket.

A gyermek megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz való jogát az Alaptörvény XVI. cikkének (1) bekezdése deklarálja. A gyermeket főszabályként minden olyan alapvető jog megillet, mint bármely más embert, de ahhoz, hogy a jogok teljességével képes legyen élni, biztosítani kell számára az életkorának megfelelő minden feltételt a felnőtté váláshoz. Erre tekintettel kifejezetten a gyermekek jogaként rögzíti a törvény a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemre és gondoskodásra való jogot. E védelemre és gondoskodásra a gyermek mindenkivel szemben igényt tarthat. Ennek megfelelően a gyermek szülei, családja, az állam és a társadalom valamennyi tagja is köteles a gyermek jogait tiszteletben tartani, és a társadalom fennmaradásának zálogaként biztosítani számára a megfelelő fejlődéséhez szükséges feltételeket. A gyermek védelemhez és gondoskodáshoz való joga az állam köteletségét alapozza meg a gyermek személyiségfejlődése intézményes védelmére. A gyermek, mint az alapjogok alanya oldalán az életkorból adódó hátrányokat az állam oldaláról az az intézményvédelmi kötelezettség egyenlíti ki, hogy az államnak aktívan kell cselekednie a gyermekek alapvető jogainak előmozdítása, érvényesülése és védelme érdekében. Ezt az alaptételt megtaláljuk a Gyermekjogi Egyezménynek a preambulumban is, amely rögzíti, hogy a gyermeknek, figyelemmel fizikai és szellemi érettségének hiányára, különös védelemre és gondoskodásra van szüksége, nevezetesen megfelelő jogi védelemre, születése előtt és születése után egyaránt.

III. Az ügy érdemében

1) A Gyvt. 2012. december 31-ig hatályos rendelkezése szerint a gyermek védelembe vételével kapcsolatos eljárás lefolytatása a jegyzői gyámhatóság feladat- és hatáskörébe tartozott. 2013. január 1-jétől a védelembe vételről a járási gyámhivatal dönt.

A Ket. az alapelvek között rögzíti a gyorsaság és az egyszerűség követelményét, valamint az ügyfél tisztességes ügyintézéshez, a jogszabályokban meghatározott határidőben való döntéshez való jogát. A törvény 33. § (1) bekezdése szerint az elsőfokú döntést a kérelem hatóságához érkezésétől számított harminc napon belül kell meghozni. Az ügyintézési határidőbe nem beszámító eljárási cselekményeket a (3) bekezdés sorolja fel.

E szerint – egyebek mellett – az ügyintézési határidőbe nem számít bele az eljárás felfüggesztésének időtartama. Ha az ügy érdemi eldöntése olyan kérdés előzetes elbírálásától függ, amelyben az eljárás más szerv hatáskörébe tartozik, vagy ugyanannak a hatóságnak az

adott ügygel szorosan összefüggő más hatósági döntése nélkül megalapozottan nem dönthető el, a Ket. 32. §-a alapján az eljárás felfüggeszthető. Az eljárás felfüggesztésekor minden határidő megszakad, majd annak megszüntetésekor – az ügyintézési határidő kivételével – újra kezdődik.

Megállapítható, hogy az új eljárásra kötelezett ráckevei jegyzői gyámhatóság az eljárási cselekményeket megkezdte. Álláspontom szerint az eljárás felfüggesztése a közigazgatási perben kirendelt igazságügyi pszichológiai vélemény megismeréséig indokolt lett volna. Ilyen döntést azonban a jegyzői gyámhatóság nem hozott, az iratokat 2013 januárjában áttette az illetékessé vált gyámhivatalhoz. A gyámhivatal az óvodától, a kórháztól tájékoztatást kért, 2013 áprilisában tárgyalást tartott. Ezt követően hatósági eljárási cselekményeket nem végzett.

Összességében megállapítható, hogy a gyermekek védelembe vétele ügyében az eljárásra kijelölt ráckevei jegyzői gyámhatóság nem döntött. Érdemben a 2013. január 1-jétől illetékessé vált gyámhivatal is csak a felügyeleti szerv utasítását követően, a folyamatban lévő ombudsmani vizsgálat során döntött.

Megállapítom, hogy a védelembe vétel tárgyában eljáró mindkét hatóság elhúzódozó eljárása, valamint az indokolatlan késedelmes döntés és az eljárás felfüggesztésének mellőzése visszásságot okozott a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelményével, valamint a tisztességes eljáráshoz való joggal összefüggésben.

2) A kapcsolattartás végrehajtásával kapcsolatban megállapítható, hogy az új eljárást a dunaharaszti gyámhivatal 2012. december 11-én megindította, az eljárási cselekményeket megkezdte. A jogutód gyámhivatal az ügyben két ízben tárgyalást tartott, érdemi döntést azonban ebben az ügyben is csak a felettes szerv utasítására, vizsgálatom idején hozott.

Megállapítom, hogy a kapcsolattartás végrehajtása tárgyában is indokolatlan volt az eljárás elhúzódozása. A késedelmes döntés e tekintetben is sértette a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelményét, valamint a tisztességes eljáráshoz való jogot.

Álláspontom szerint azonban az eljárások elhúzódozása csak részben róható fel a hatóságoknak. A kapcsolattartás végrehajtása tárgyában ugyanis a második tárgyalásra, az ott elhangzottak szó szerinti rögzítésére a panaszos kifejezett kérelmére került sor. A gyermekek édesanyja – feltehetőleg a folyamatban lévő bírósági eljárásra és az idősebb gyermek betegségére is tekintettel – minden, a gyermekek egészségügyi problémáival, ellátásával összefüggő történést rögzített/rögzít, leírta/leírja a kapcsolattartás tapasztalatait. A panaszos hangfelvételekkel és egyéb módon próbálta/próbálja bizonyítani, hogy az anya a gyermekeket ellene neveli. A szülők a mediáció lehetőségével nem kívánnak élni, egyezséget nem tudnak kötni, döntést kizárólag a bíróságtól és a gyámhatóságtól várnak.

Jogsabályi felhatalmazás hiányában magánszemélyek magatartását nem minősíthetem, alapjogi szempontból akkor sem vizsgálhatom, ha a rendelkezésemre álló adatok szerint a gyermek alapvető jogainak érvényesülését gátolják. Az Ajbt. 1. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt kötelezettségemnek eleget téve azonban elengedhetetlennek tartom felhívnia a figyelmet arra, hogy a kapcsolattartás a különélő szülők közötti kommunikáció, a gyermek érdekében való közös gondolkodás, együttműködés nélkül nem lehetséges. A gyermekkel életvitelszerűen együtt élő szülőt fokozott felelősség terheli a tekintetben, hogy a gyermek ne idegenedjen el másik szülőjétől. A különélő szülő felelőssége pedig az, hogy a kapcsolattartás jogát a gyermek fejlődését elősegítve gyakorolja. A gyermek fejlődése szempontjából kiemelkedő jelentőségű, hogy mindkét szülőjével megfelelő kapcsolatban legyen.

Ennek hiánya, illetőleg a kapcsolattartási konfliktusok miatt folyó – olykor éveken át tartó – hatósági, bírósági eljárások akár a gyermek egész életére kiható mély lelki válságot

okozhat, ami érintheti lelki egészségét, erkölcsi fejlődését, szociális készségeinek kialakulását.

Az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdésében foglalt, a gyermek gondoskodáshoz és védelemhez való jogának biztosítása elsődlegesen a szülők kötelezettsége. Álláspontom szerint e jog érvényesülése szempontjából nem bír jelentőséggel a szülők együtt/vagy különélése. A családi élethez fűződő jog érvényesülését a szülők párkapcsolata megszűnését követően a szülő és a gyermek számára egyaránt biztosítani kell, melyért a kapcsolattartásra jogosult és annak biztosítására kötelezett szülő egyaránt felelős.

Intézkedésem

A jelentésemben feltárt alapvető jogokkal összefüggő visszásság bekövetkezése lehetőségének jövőbeni megelőzése érdekében – az Ajbt. 32. § (1) bekezdése alapján – felkérem a *Pest Megyei Kormányhivatal Szigetszentmiklósi Járási Hivatal Járási Gyámhivatala vezetőjét*, hogy – annak garanciális jelentősége miatt – eljárásai és döntései során fordítson fokozott figyelmet a Ket. 32. §-ában szabályozott eljárás felfüggesztésének lehetőségére, a 33. § (1) bekezdésében előírt ügyintézési határidő betartására, valamint a Ket. alapelveinek figyelembevételével való ügyintézésre.

Az illetékességi szabályok változására tekintettel az ügyben korábban eljáró hatóságokkal szemben külön intézkedést nem kezdeményezek.

Budapest, 2013. november

Székely László sk.

Melléklet: Az Alkalmazott jogszabályok

1997. évi XXXI. törvény, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (Gyvt.)

16. § (1) Az e törvényben meghatározott, a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket
a) a helyi önkormányzat képviselő-testülete, b) a gyámhatóság gyakorolja.

68. § (1) Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi. [Hatályos: 2012. december 31-ig]

2004. évi CXL. törvény a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól (Ket.)

1. § (2) A közigazgatási hatóság a hatáskörének gyakorlásával nem élhet vissza, hatásköre gyakorlása során a szakszerűség, az egyszerűség és az ügyféllel való együttműködés követelményeinek megfelelően köteles eljárni. A hatóság ügyintézője jóhiszeműen, továbbá a jogszabály keretei között az ügyfél jogát és jogos - ideértve gazdasági - érdekét szem előtt tartva jár el.

4. § (1) Az ügyfeleket megilleti a tisztességes ügyintézéshez, a jogszabályokban meghatározott határidőben hozott döntéshez való jog és az eljárás során az anyanyelv használatának joga.

6. § (1) A közigazgatási hatósági eljárásban az ügyfél köteles jóhiszeműen eljárni.

(2) Az ügyfél magatartása nem irányulhat a hatóság megtévesztésére vagy a döntéshozatal, illetve a végrehajtás indokolatlan késleltetésére. Az ügyfél jóhiszeműségét az eljárásban vélelmezni kell, a rosszhiszeműség bizonyítása a hatóságot terheli.

32. § (1) Ha az ügy érdemi eldöntése olyan kérdés előzetes elbírálásától függ, amelyben az eljárás más szerv hatáskörébe tartozik, vagy ugyanannak a hatóságnak az adott ügygel szorosan összefüggő más hatósági döntése nélkül megalapozottan nem dönthető el, a hatóság az eljárást felfüggeszti. Amennyiben a más szerv előtti eljárás megindítására az ügyfél jogosult, erre őt megfelelő határidő kitűzése mellett fel kell hívni. Ha az ügyfél a felhívásnak nem tesz eleget, a hatóság az eljárást megszünteti, vagy a rendelkezésre álló adatok alapján dönt.

(8) Az eljárás felfüggesztésekor minden határidő megszakad, és az eljárás felfüggesztésének megszüntetésekor az ügyintézési határidő kivételével újra kezdődik. A felfüggesztés időtartama alatt megtett valamennyi eljárási cselekmény hatálytalan, kivéve azokat, amelyek a felfüggesztési ok megszüntetésére irányulnak.

(9) A hatóság az eljárás felfüggesztése esetén is dönthet úgy, hogy a folyamatban lévő eljárási cselekményeket és az azok teljesítésére megállapított határidőket az eljárás felfüggesztése nem érinti.

33. § (1) A határozatot, az eljárást megszüntető végzést, valamint a másodfokú döntést hozó hatóságnak az első fokú döntést megsemmisítő és új eljárásra utasító végzését az (5) bekezdésben meghatározott időponttól számított harminc napon belül kell meghozni és gondoskodni a döntés közléséről. Ennél rövidebb határidőt bármely jogszabály, hosszabbat pedig törvény vagy kormányrendelet állapíthat meg. Ha e törvény valamely eljárási cselekmény teljesítésének vagy végzés meghozatalának határidejéről nem rendelkezik, a hatóság haladéktalanul, de legkésőbb nyolc napon belül gondoskodik arról, hogy az eljárási cselekményt teljesítse vagy a végzést meghozza.

(3) Ha jogszabály ezt nem zárja ki, az ügyintézési határidőbe nem számít be: *e)* az eljárás felfüggesztésének időtartama, *j)* a szakértői vélemény elkészítésének időtartama,

331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet, a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről (Gyszr.)

1. § (1) A gyámhatóság feladat- és hatáskörét *a)* a települési önkormányzat jegyzője, *b)* a városi gyámhivatal, *c)* a szociális és gyámhivatal gyakorolja.

3. § (1) A települési önkormányzat jegyzője [...] *e)* dönt a gyermek védelembe vételéről és annak megszüntetéséről, *f)* a gyermeket azonnali intézkedést igénylő esetben a különélő másik szülőnél, más hozzátartozónál vagy más alkalmas személynél, illetve nevelőszülőnél, vagy - ha erre nincs mód - gyermekotthonban, fogyatékos személyek otthonában vagy pszichiátriai betegek otthonában helyezi el, *g)* megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, **[Hatályos: 2012. december 31-ig]**

1. § (1) A gyámhatóság feladat- és hatáskörét *a)* a települési önkormányzat jegyzője, *b)* a járási (fővárosi kerületi) gyámhivatal (a továbbiakban: járási gyámhivatal), *c)* a szociális és gyámhivatal gyakorolja.

4. § A járási gyámhivatal a gyermekek védelme érdekében *a)* elhelyezi a gyermeket ideiglenes hatállyal a különélő másik szülőnél, más hozzátartozónál vagy más alkalmas személynél, illetve nevelőszülőnél, vagy - ha erre nincs mód - gyermekotthonban, fogyatékos személyek otthonában vagy pszichiátriai betegek otthonában, [...] *n)* dönt a gyermek védelembe vételéről és annak megszüntetéséről [...] **[Hatályos: 2013. január 1-jétől]**